

***Analiza raportului generat in urma anchetei Corpului de Control al Ministerului
Transporturilor la C.N. "Administratia Porturilor Maritime" S.A. Constanta
(CN APM S.A.)***

Mandat Ministru: Ioan RUS

Data publicarii: 9 iunie 2015

Durata anchetei: 16.03.2015 - 03.04.2015 si 14.04.2015 - 30.04.2013

Perioada supusa verificarilor: 2012 - prezent

Obiectivele controlului:

- executia bugetului de venituri si cheltuieli;
- modul de respectare a disciplinei financiar - contabile;
- modul de administrare si gestionare a resurselor financiare;
- verificarea respectarii prevederilor legale referitoare la gestionarea creantelor si arieratelor;
- verificarea respectarii legalitatii privind incheierea si derularea contractelor;
- verificarea respectarii prevederilor legale la angajarea, promovarea si concedierea personalului;
- situatia litigiilor si modul de solutionare.

Conducerea executiva a CN APM S.A. a fost asigurata in perioada controlului de:

Ionescu Valeriu Nicolae - Director General;
Serban Decebal - Director General Adjunct;
Serban Daniela - Director Economic;
Duma Ambroziu - Director Exploatare;
Visan George Gabriel - Director Comercial;
Iorov George Alexandru - Director Infrastructura;
Hanganu Ciprian - Director Coordonator.

I. EXECUTIA BUGETULUI DE VENITURI SI CHELTUIELI

Situatia economico-financiara

Din analiza situatiilor aferente executiei BVC in perioada verificata, au rezultat urmatoarele:

Anul 2012:

Se constata ca CN APM S.A. nu a realizat indicatorul creante restante, aprobat, inregistrand o depasire a creantelor in procent de 48,63%.

Anul 2013:

Exista de asemenea elemente de cheltuieli care depasesc nivelul bugetat, depasirea inregistrata la cheltuiala, reprezentand pierderi din creante, cu suma de 120 mii lei.

Aceasta este datorata inchiderii procedurilor de faliment pentru o serie de debitori pentru care exista aprobarea Consiliului de Administrate pentru trecerea pe costuri.

Se poate constata ca CN APM S.A. nu a realizat indicatorul creante restante, aprobat, inregistrand o depasire a creantelor in procent de 8,03%.

Anul 2014:

In structura, exista elemente de cheltuieli care depasesc nivelul bugetat, respectiv pierderi din creante ca urmare a trecerii pe costuri a unor dosare juridice pentru care a fost inchisa procedura falimentului, dar si a solutionarii nefavorabile a unor dosare in care compania are calitatea de reclamant sau parat.

DEFICIENTE:

In cursul exercitiului financiar al anilor 2012, 2013 si 2014 la CN APM S.A. conform executiei bugetare intocmite pentru perioada mentionata, nivelul de cheltuieli aprobat prin bugetul de venituri si cheltuieli, a fost depasit.

Depasirea nivelului de cheltuieli aprobat prin bugetul de venituri si cheltuieli, constituie contraventie, iar persoanele responsabile pentru deficiențele constatate cu privire la executia bugetara in perioada 2012 – 2014, sunt cele care au ocupat functiile de:

- Director General;**
- Director Economic.**

II. VERIFICAREA RESPECTARII PREVEDERILOR LEGALE LA INCHEIEREA SI DERULAREA CONTRACTELOR

Contracte de achizitie publica

CN APM S.A. are calitatea de autoritate contractanta in conformitate cu prevederile OUG nr.34/2006 privind atribuirea contractelor de achizitie publica, contractelor de concesiune de lucrari publice si a contractelor de concesiune de servicii.

Contracte de achizitie publica atribuite de CN APM S.A. in perioada 2012 -2014:

- 2012 – 71 Contracte;**
- 2013 – 102 Contracte;**
- 2014 – 100 Contracte.**

Au fost constatate nelegalitati in atribuirea si ulterior derularea contractelor incheiate.

Spre exemplificare:

- **Contractul de lucrari nr.33209/31.10.2013 incheiat cu S.C. 3 CONTROL CONSTRUCT S.R.L.**

Au fost identificate nereguli care vizeaza atribuirea ilegala a contractului avand ca obiect executie de lucrari de reparatii si intretinere drumuri, platforme pasaje si trotuare din porturile maritime apartinand CN APM S.A. Constanta.

Pretul contractului a fost de 1.071.558,26 lei, fara TVA, iar durata de executie a fost de 3 luni calendaristice.

In concret, au fost evidentiata urmatoarele aspecte de frauda:

- lucrari de reparatii executate in afara perioadelor optime de interventie pentru astfel de lucrari - respectiv in lunile noiembrie - decembrie 2013 - fapt care a afectat calitatea lucrarilor executate; din cauza acestor imprejurari au fost necesare noi lucrari de remediere care s-au realizat in anul 2014 si au generat costuri suplimentare;
- Virari ilegale de credite platite cu titlu de garantie bancare, rezultate din erori de inregistrare contabila care au generat cheltuieli suplimentare si penalitati, afectand in mod nejustificat bugetul statului;
- Procedura de achizitie publica desfasurata fara respectarea normelor legale, sens in care:
  - ✓ lucrarile executate si receptionate au depasit obiectul contractului, nu au respectat cerintele caietului de sarcini si nu au fost prevazute in oferta depusa de catre executantul declarant admis;
  - ✓ plata facturilor nu s-a realizat in conformitate cu modalitatile de plata convenite la incheierea contractului, in sensul ca nu s-au retinut sumele constituite cu titlu de garantii contractuale;
  - ✓ nu au fost executate toate lucrarile care au fost prevazute in documentatia de atribuire si insusite de catre partile contractante prin semnarea contractului de executie de lucrari;
  - ✓ au fost efectuate plati pentru lucrari neprevazute in contract, depasind astfel cadrul legal.

Toate aceste nereguli savarsite prin eludarea normelor legale in materie de achizitii publice, au avut drept consecinta grava crearea unui prejudiciu in valoare de 1.071.558 lei, reprezentand valoarea contractului incheiat in baza unor date insuficient verificate.

Aceste aspecte sunt fundamentate si pe concluziile raportului Curtii de Conturi nr. 7879/485/03.03.2014 realizat ca urmare a unui control efectuat in cadrul administratiei portuare in perioada 07.01.2014 – 03.03.2014, concluzii ce au fost mentinute ulterior prin incheierea Curtii de Conturi nr. III/58/13.06.2014 si – in instanta - prin Decizia definitiva nr. 602/13.05.2015, pronuntata de Curtea de Apel Constanta.

Este clar ca o astfel de actiune sustinuta de persoane cu responsabilitati din cadrul companiei s-a facut cu incalcarea flagranta a normelor legale prohibitive si se impune cercetarea acesteia sub aspectul normelor de drept penal, care au drept scop final restabilirea ordinii de drept grav afectata.

Comentarii:

Se constata savarsirea infractiunii de abuz in serviciu - prevazuta de art. 13² din Legea nr.78/2000 - pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție raportat la art. 297 C.penal – prin eludarea frauduloasa a normelor legale privind desfasurarea procedurii de achizitie publica organizata in vederea atribuirii contractului de executie de lucrari catre S.C. 3 CONTROL CONSTRUCT S.R.L. Constanta.

Faptul ca instanta de judecata a constatat legalitatea raportului de control al Curtii de Conturi, in privinta acelorasi aspectelor constatate, denota odata in plus faptul ca retinerile auditorilor Curtii de Conturi sunt reale si mai mult decat atat se impune verificarea temeinica a modalitatii in care s-a adus atingere normelor juridice care apara valorile sociale care reglementeaza raporturile juridice savarsite in cadrul exercitarii atributiilor de serviciu.

Spre analiza:

Incheiere nr. III/58/13.06.2014 Curtea de Conturi (pag. 17 – 28) - ANEXA 1;

- **Contractul de executie lucrari nr. 3973/01.02.2013, incheiat intre CN APM S.A. si Van Oord Dredging and Marine Contractors BV**

Obiectul contractului:

- executia lucrarilor de ***Prelungire a digului de larg al Portului Constanta.***

Proiectul este finantat de:

- Guvernul Romaniei;
- Comisia Europeana prin Fondul European de Dezvoltare Europeana (FEDR) in cadrul programului operational sectorial transport (POST) 2007 – 2013

In prezent, lucrarile sunt in derulare si avand in vedere indiciile de savarsire a unor infractiuni de catre reprezentanti ai CN APM S.A., in legatura cu modul in care a fost incheiat Contractul nr.3973/01.02.2013 cu Van Oord Dredging and Marine Contractors BV si Contractul nr. 3974/01.02.2013 cu Hastening DHV Nederland BV, Raportul Corpului de Control nr.23796/27.06.2013 privind controlul efectuat la CN APM S.A. a fost transmis (urmare a aprobarii conducerii Ministerului Transporturilor) catre Parchetul de pe langa Tribunalul Constanta.

In prezent, se afla pe rolul Inaltei Curti de Casatie si Justitie, dosarul nr.969/36/2013 care are ca obiect litigiul dintre CN APM S.A. si Ministerul Transporturilor cu privire la raportul de control mentionat.

In urma analizei stadiului actual al derularii contractului, se constata urmatoarele:

- Proiectul tehnic a fost revizuit pe parcurs, ceea ce a dus la derularea unor activitati noi care nu au fost incluse in oferta initiala – valoarea totala estimate a lucrarilor suplimentare este de 40 mil. lei (sub 10% din valoarea contractului);
- Van Oord a cerut prelungirea perioadei de executie cu 176 de zile (25 de saptamani) – compensare a 3,87 mil. euro;
- Constructia digului a fost afectata de furtuna din perioada 24 – 27 octombrie 2014. Deoarece lucrarile de remediere a zonelor afectate au fost executate de catre Antreprenor fara a avea in vedere solutiile stabilite de proiectant, aceste lucrari nu au fost certificate.

Comentarii:

Nelegalitatile privind atribuirea si derularea acestui contract, inclusiv prin constatarea unei serii de modificari contractuale ce au fost operate in detrimentul autoritatii contractante, precum si prin incheierea mai multor acte aditionale de suplimentare a valorii contractuale, cu afectarea grava a interesului public, au fost constatate si in urma controlului efectuat de Corpul de Control al Ministerului Transporturilor, in luna iunie 2013.

Statutarea unor conditii contractuale noi, dupa finalizarea procedurii de licitatie, au de asemenea o evidenta componenta penala, vatamand interesele publice.

In consecinta, este evident ca inactiunile intreprinse de catre membrii consiliului de administratie al CN APM S.A. nu puteau fi savarsite din culpa, prin neglijenta, ci doar cu intentie directa.

Mai mult decat atat, reprezentantii Corpului de Control retin ca, prin incheierea contractului nr. 3973/01.02.2013, persoanele semnatare din cadrul CN APM S.A. "cauzeaza eventuale prejudicii companiei".

Spre analiza:

*Sesizarea nr. 90/04.03.2015 Comisia Europeana - Oficiul European de Lupta Antifrauda – ANEXA 2;
Raportul Corpului de Control al Ministerului Transporturilor nr. 23796/27.06.2013 – ANEXA 3.*

- **Contract de servicii juridice nr. 246439/04.11.2013, inregistrat la CN APM S.A. sub nr. 33518/04.11.2013 incheiat cu Societatea civila profesionala de avocati "Ceparu si Irimia"**

Semnat la data de 4 noiembrie 2013; onorariu de 2.000 euro/luna fara TVA.

Initial durata a fost de 6 luni. In data de 26 mai 2014, se semneaza act aditional de modificare a duratei contractului de la 6 luni la 12 luni.

Pe 10 noiembrie 2014, noi demersuri pentru modificarea duratei, de la 12 la 18 luni, cu mentinerea pretului contractului ..."in scopul asigurării consultanței".

Până în prezent, CN APM S.A. a achitat facturi de cca 123.000 lei in baza celor doua acte aditionale.

Observatii:

- ambele acte aditionale – din 26 mai si 18 noiembrie 2014 – au fost incheiate fara ca in prealabil sa fie solicitata si obtinuta aprobarea conducerii Ministerului Transporturilor si fara ca reprezentantii Ministerului in AGA sa fie mandati de conducerea Ministerului Transporturilor pentru a aproba achizitia de servicii juridice.
- ambele acte aditionale au fost incheiate dupa ce valabilitatea contractului de consultanta si asistenta juridica expirase, prin ajungerea la termen.
- Din rapoartele lunare de activitate ale casei de avocatura reiese o situatie ...insolita in privinta raporturilor dintre CN APM S.A. si actionarul sau majoritar – Ministerul Transporturilor: CN APM S.A. a folosit serviciile casei de avocatura pentru a actiona in instanta Ministerul Transporturilor. **Curtea de Apel Cta. a respins actiunea ca inadmisibila. Asadar, CN APM S.A. a folosit resursele financiare ale companiei pentru a actiona impotriva actionarului sau majoritar.**

Abuzurile:

- Modul de atribuire a contractului catre "Ceparu si Irimia" si actele aditionale s-au facut cu incalcarea prevederilor legale referitoare la achizitiile publice.
- OUG 34/2006 stabileste limita maxima pentru achizitia directa de servicii la 30.000 de euro fara TVA. Prin incheierea actelor aditionale, valoarea contractului a fost majorata de la 12.000 euro fara TVA la 36.000 de euro fara TVA. Pana la data controlului, CN APM S.A. a achitat suma totala de 190.871 lei cu TVA (cca 43.300 de euro), valoare ce **depaseste plafonul legal pana la care avea dreptul sa achizitioneze in mod direct** serviciile respective. Încălcarea OUG 34/2006 constituie contravenție.
- CNAPM S.A. a încălcat prevederile OUG 26/2012 privind măsurile de reducere a cheltuielilor publice si întărire a disciplinei financiare.

Potrivit aceleiasi OUG 26/2012, companiile nationale si societatile comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, precum si regiile autonome care au in structura organizatorica personal propriu de specialitate juridica nu pot achizitiona servicii juridice de consultanta, de asistenta si/sau de reprezentare". Prin exceptie, companiile nationale pot achizitiona servicii juridice de consultanta, de asistenta si/sau de reprezentare numai „in situatii temeinic justificate in conditiile legii, numai cu aprobarea si mandatarea reprezentantilor statului sau untiatilor administrativ teritoriale in organele de conducere ale acestora: de catre ordonatorul principal de credite coordonator”.

- Actele aditionale incheiate pentru prelungirea duratei contractului de servicii juridice de asistenta încalcă prevederile OUG 26/2012. Încălcarea dispozițiilor acesteia atrage după caz răspunderea disciplinară, materială sau penală.

Comisia de control a Ministerului Transporturilor **recomanda sesizarea ANRM** pentru verificarea aspectelor prezentate.

Raspunderea pentru atribuirea contractului si a actelor aditionale cu nerespectarea prevederilor legale referitoare la achizitiile publice apartine autoritatii contractante, reprezentata prin Directorul General al CN APM S.A., dl Ionescu Nicolae Valeriu.

Avand in vedere toate aceste aspecte constatate cu privire la atribuirea si derularea contractului, rezulta in mod rezonabil indicii cu privire la savarsirea infractiunii de abuz in serviciu.

➤ **Contract de servicii nr. 32594/24.10.2013 incheiat cu Deloitte Romania:**

- Situatie similara in cazul achizitionarii serviciilor de audit ale companiei Deloitte Romania – in valoare de 28.000 euro fara TVA. Ministerul Transporturilor nu a avizat achizitia serviciilor de audit, dar avizul sau este consultativ.
- Obiectul contractului cu Deloitte in asociere cu "Reff si Asociatii", semnat in august 2013, este auditul legal cu privire la eventualele aspecte de nelegalitate la contractele cu Van oord si Royal Haskoning de prelungire a digului de larg. **Din analiza clauzelor, livrabilelor si facturii reiese in mod cert ca CN APM S.A. a achizitionat de fapt servicii de asistenta si consultanta juridica si nu de auditare.** Cu buna stiinta, au schimbat codul serviciilor achizitionate, punand servicii de auditare pentru a da aparenta de legalitate (serviciile de auditare sunt incluse la servicii de contabilitate, de audit si gestionare a registrelor contabile). Evident, auditul Deloitte nu a semnalat nici o neregula in derularea contractelor cu Van Oord si Royal Haskoning.
- **In realitate si ilegal, CN APM S.A. a achizitionat DIRECT, servicii juridice de asistenta si consultanta.**

Pana in prezent, CN APM S.A. a achitat catre Reff si Asociatii suma de **93.806 lei**, suma ce reprezinta **prejudiciu pentru bugetul companiei.**

Cu toate ca la nivelul CN APM S.A. Constanta exista un numar total de 19 juristi (incadrati in Serviciul Juridic, cat si in cadrul altor compartimente functionale), iar Regulamentul de Organizare si Functionare prevede competente si atributii ale Serviciului Juridic pentru desfasurarea tuturor activitatilor de asistenta, consultare, reprezentare in litigii in care compania este parte, se apeleaza si la serviciile unor case de avocatura.

Se constata achizitionarea unor servicii juridice de asistenta si consultanta cu incalcarea prevederilor legale, **de la SCPA Ceparu si Irimia si de la SCA Reff & Asociatii in parteneriat cu SC Deloitte Audit S.R.L.**

Din analiza modalitatii de atribuire si derulare a acestor contracte si din modul in care au actionat reprezentantii CN APM S.A., **rezulta indicii cu privire la savarsirea infractiunii de abuz in serviciu, ce impune sesizarea Directiei Nationale Anticoruptie.**

III. Contracte de concesiune si inchiriere bunuri proprietate publica:

La data de 19.03.2015 se constata ca la nivelul CN APM S.A. erau in derulare 468 de contracte de inchirieri si concesiuni, respectiv:

- 21 contracte de concesiune terenuri;
- 1 contract de concesiune platforme betonate;
- 444 contracte de inchiriere;
- 1 contract de depozitare;
- 1 contract de asociere.

Contracte de inchiriere:

In urma verificarilor efectuate prin sondaj, se constata ca: exista un numar de 83 contracte de inchiriere expirate, emitandu-se in continuare facturi de chirie conform tacitei relocatiuni, reglementata de Codul Civil.

De asemenea se constata faptul ca, desi era aprobata de Consiliul de Administratie al CN APM S.A. inca din data de 14.03.2013, o procedura de atribuire directa pentru operatorii care detin in proprietate elemente de suprastructura, aceasta nu a fost aplicata, iar operatorilor le-au fost propuse noi tarife de inchiriere teren.

Totodata, desi odata cu promulgarea O.G. 22/1999, se puteau armoniza termenii folositi de "domeniu portuar" si "teren portuar", printr-un simplu act aditional si putea rezulta astfel un singur tarif contractual (cu mentinerea valorii de la acea data), acest lucru nu s-a infaptuit pana in prezent, cand s-au notificat

operatorilor, noi tarife de inchiriere, cat si o majorare a tarifului de utilizare a domeniului portuar de la 0,05 euro/mp la 0,08 euro/mp.

In urma analizei unui istoric al tarifului UDP si a fisei de fundamentare a tarifelor de inchiriere teren/platforme pe anul 2012 si aprobata prin HCA din 05.09.2012 se observa ca o pondere importanta in componenta acestui tarif o constituie cheltuielile de securizare portuara conform contractelor incheiate de CN APM S.A. cu firma UTI si care reprezinta 72,44 % din totalul cheltuielilor directe pentru terenuri fara elemente de suprastructura si 51,12 % din totalul cheltuielilor directe pentru terenuri cu elemente de suprastructura.

Actiunea de majorare a tarifului de utilizare a domeniului portuar a generat refuzuri la plata a mai multor agenti economici.

Astfel, se constata ca **neimplicarea conducerilor succesive ale CN APM S.A. din perioada 1999 – 2014 in clarificarea si abordarea problemelor legate de utilizarea eficienta a infrastructurii portuare, a condus la aparitia unor situatii conflictuale cu unii operatori portuari, culminand cu protestul acestora din perioada februarie - mai 2015.**

Comentarii:

Administrația acționează cu rea-credință în negocieri, aducând atingere prevederilor Art. II alin. (6) din OUG nr. 86/2007, care reglementează faptul că valoarea chiriei ce va fi prevăzută în contractul de închiriere a terenului portuar cumulată cu valoarea chiriei pentru utilizarea elementelor de suprastructură respective, nu vor depăși valoarea cumulată a sumelor pe care operatorii economici o plăteau înainte de încheierea contractului de închiriere a terenurilor portuare.

Dovadă a relei-credințe de care Administrația dă dovadă în procesul de negociere a contractelor de închiriere de infrastructură de transport naval stau chiar tentativele Administrației de a impune operatorilor economici o accelerare a cuantumului chiriei cu un procent de peste 280% pe termen scurt, cu încălcarea flagrantă a prevederilor legale anterior menționate, prin care se înfrânge însăși substanța normei legale, care nu reglementează niciun fel de posibilitate de accelerare nici măcar în viitorul îndepărtat.

Aceași atitudine ostilă o manifestă Administrația și în raporturile contractuale dintre aceasta și operatorii economici stabilite prin contractele de închiriere clădiri, platforme sau alte elemente de suprastructură deținute de către Administrație, aflate în curs de executare.

În acest sens, învederăm faptul că, încă de la începutul anului în curs, Administrația a încercat majorarea tarifelor percepute operatorilor economici pentru utilizarea domeniului portuar, potrivit contractelor încheiate cu aceștia.

Astfel, s-a încercat majorarea tarifelor de utilizare domeniu portuar reglementate prin contractele încheiate, în mod unilateral și cu încălcarea normelor legale ce reglementează forța obligatorie a contractelor între părțile contractante și posibilitatea modificării oricăror contracte doar prin acordul părților, cu un procent ce depășește 100% din valoarea actuală a acestor tarife, scopul unui astfel de demers fiind vădit ilegal și nelegal.

*Operatorii portuari ce își desfășoară activitatea în legătură cu infrastructura de transport naval aparținând domeniului public ce alcătuiește Portul Constanța și care a fost concesionată CN APM în anul 2008, au solicitat în repetate rânduri **justificarea de către reprezentanții CN APM a componenței acestor tarife***

defalcate pe fiecare punct procentual în parte, lovindu-se însă în mod constant de refuzul ferm al reprezentanților CN APM.

Motivele invocate de către reprezentanții CN APM relevă incompetența acestora și intenția vădită ca prin majorarea de tarife pe care încearcă să o impună să acopere ineficiența în administrare și abuzurile constante ale conducerii CN APM.

CN APM justifică necesitatea majorării acestor tarife inclusiv pe motivul că aceasta trebuie să acopere costurile aferente implementării standardelor de siguranță și securitate ale incintelor portuare.

În legătură cu acest aspect, trebuie reținut faptul că situația sistemului de acces și pază perimetrală este precară, gardurile de împrejmuire a incintei portuare sunt degradate, iar sistemul de pază implementat în Portul Constanța este deficitar. Dovadă în acest sens este numărul mare de furturi înregistrate la organele competente în ultima perioadă. Persoane neautorizate au acces în perimetrul portuar, acestea săvârșind un număr mare de infracțiuni, dovedit cu dosarele existente la poliția transporturilor.

Este inadmisibilă susținerea potrivit căreia s-au făcut investiții pentru asigurarea siguranței și securității în perimetrul portuar, având în vedere faptul că sunt furate în mod constant mărfuri, echipamente, cabluri etc., aceste evenimente afectând în mod substanțial activitatea economică a tuturor operatorilor care desfășoară activități în Portul Constanța.

Mai mult decât atât, trebuie reținut faptul ca agenții economici fiind obligați de legislația în vigoare (Codul ISPS) și-au efectuat individual lucrări în vederea asigurării securității propriilor bunuri.

Contracte de concesiune:

In urma analizei prin sondaj a unor contracte de concesiune (spre exemplificare: contractele S.C. ICE AGE S.R.L., S.C. METACOM TRANS S.R.L., S.C. GFS DUTY FREE Romania S.R.L., S.C. EUROPINVEST FREE ZONE S.R.L., S.C. TUBO MECANICA S.A., S.C. PROPERTY DEVELOPMENT S.R.L., etc.) se constata ca:

1. Lipsesc documente relevante din dosarele concesiunilor, ca: propuneri de concesiunare, studii tehnico – economice ce stau la baza concesiunii, studii de oportunitate, avize Agentie Nationala de Privatizare, Raport licitatie, etc.
2. Caietele de sarcini nu sunt redactate in conformitate cu prevederile legale;
3. Obiectele contractelor stipuleaza si alte activitati, diferite de cele cuprinse in Oferta Tehnica;
4. Concesionarii nu indeplinesc conditiile legale si nu detin licentele de lucru valabile pentru activitatile prestate;
5. Concesionarii nu isi indeplinesc obligatiile asumate prin contracte;
6. Angajati ai CN APM S.A., care au participat la incheierea documentelor privind modificarea unor conditii de derulare a contractelor, dobandesc ulterior functii in managementul companiilor concesiunare.

Desi toate aceste aspecte constatate reprezinta incalcari ale legislatiei, de asemenea creeaza suspiciuni ca a fost influentata adoptarea unor decizii favorabile concesionarului si exista totodata, posibilitatea rezilierii unilaterale a unor contracte de concesiune, CN APM S.A. a amanat decizii si nu a intreprins niciun demers impotriva concesionarilor.

Contract de inchiriere: - privind constructiile din patrimoniul privat al CN APMC aflate in PORTUL TOMIS

Din analiza documentelor puse la dispozitia organelor de control, se constata ca la licitatie a participat un unic ofertant, fiind declarat ulterior castigator, respectiv S.C. SISTEME INTERNATIONALE DE AFACERI S.R.L. care a cesionat apoi contractul catre S.C. SISTEME INTEGRATE DE AFACERI S.R.L. (devenita ulterior S.C. TOMIS MARINA MANAGEMENT S.R.L.).

Totodata, se constata ca valabilitatea contractului a fost stabilita pana in anul 2021, desi pentru inchirierea bunurilor proprietatea statului, pentru o durata mai mare de 1 an, era necesara aprobarea scrisa a Ministerului Transporturilor, acord care nu exista.

S-au constatat de asemenea o serie de nelegalitati, astfel:

1. **Pretul contractului nu a fost fundamentat economic, avand in vedere potentialul economic al zonei, valoarea stabilita fiind foarte mica, respectiv 2605 euro/luna + TVA;**
2. **Garantia constituita de chirias nu a fost realizata la nivelul valorii de 1 milion euro, astfel cum era stipulat in Contract;**
3. **Termenul de finalizare a investitiilor din sarcina Chiriasului a depasit cele 36 de luni stabilite prin contract, fara sanctiuni;**
4. **Preluarea de catre TOMIS MARINA MANAGEMENT a altor 3 contracte de inchiriere platforme, incheiate anterior de CN APM S.A., cu obligativitatea respectarii in intregime a obligatiilor contractuale, confera acesteia implicit drept de folosinta si asupra terenului aferent suprafetelor inchiriate de catre cele 3 societati, incasand astfel si sumele aferente tarifului UDP (utilizare domeniu portuar), aspect ce vine in contradictie cu obiectul contractului care da drept de folosinta TMM numai asupra platformelor proprietate privata a CN APM S.A. si nu asupra terenului aferent acestora;**
5. **Existenta pe platformele inchiriate a unor constructii (diferite de cele realizate de Chirias, in urma investitiilor convenite prin contract), fara sa se poata face dovada existentei autorizatiilor de construire si a acordului Administratiei.**

Urmare a celor constatate, organele de control au solicitat documente justificative privind constructiile suplimentare, dar CN APM S.A. nu le-a pus la dispozitie pana la finalizarea actiunii de control.

Comentarii:

Spre analiza - Contract inchiriere nr. 34388/17.12.2004 – ANEXA 4.

Contracte de subconcesiune:

În urma analizei notificării Organizației Patronale "Operatorul Portuar" Constanța prin care este solicitată demararea procedurii pentru atribuirea contractelor de subconcesiune a bunurilor proprietate publică a statului, cât și a tuturor reglementărilor legale în vigoare, respectiv O.G. nr. 22/1999, Legea nr. 108/2010, O.U.G. nr. 54/2006, **concluzia organelor de control este ca procedura de atribuire a unor eventuale contracte de subconcesiune putea fi demarată, urmând etapele unui Contract de Concesiune**, astfel cum sunt ele prevăzute de reglementările O.U.G. nr. 54/2006 privind regimul contractelor de concesiune de bunuri proprietate publică, dar acest lucru nu s-a realizat.

Comentarii:

Cu încălcarea dispozițiilor legale în vigoare, Administrația refuză încheierea contractelor de subconcesiune, invocând lipsa unor proceduri aplicabile negocierii și încheierii acestor contracte, în contextul în care există norme legale exprese care stabilesc regimul juridic aplicabil contractelor de subconcesiune prin norme de trimitere la regimul juridic aplicabil contractelor de concesiune.

Potrivit dispozițiilor OUG nr. 86/2007, operatorii economici pot încheia cu Administrația contracte de subconcesiune sau pot obține transformarea contractelor de închiriere de infrastructură de transport naval, acolo unde ele există, în contracte de subconcesiune.

Cu toate că, atât Organizația Patronală, în numele membrilor ale căror interese comune le reprezintă, cât și operatorii economici, individual, au solicitat în repetate rânduri aplicarea prevederilor anterior invocate și demararea negocierilor pentru încheierea contractelor de subconcesiune, Administrația, în mod nelegal, a refuzat încheierea acestor contracte.

Regimul juridic al contractelor de subconcesiune este stabilit prin dispozițiile Ordonanței de Urgență nr. 54/2006, privind regimul contractelor de concesiune de bunuri proprietate publică (în continuare „OUG nr. 54/2006”) care reglementează atât procedurile aplicabile contractelor de concesiune, cât și celor de subconcesiune, dar și bunurile ce pot face obiectul acestor tipuri de contracte și autoritățile cu atribuții în materie.

Potrivit dispozițiilor OUG nr. 54/2006, regimul juridic aplicabil contractelor de concesiune se aplică și în cazul încheierii contractelor de subconcesiune, dispozițiile sale trebuind coroborate cu prevederile speciale din OG nr. 22/1999.

Coroborând cadrul juridic general aplicabil contractelor de subconcesiune din OUG nr. 54/2007, cu norma specială cuprinsă în OG nr. 22/1999, trebuie observat că este atât în litera, cât și în spiritul legii opinia potrivit căreia ar trebui admisă posibilitatea încheierii unor contracte de subconcesiune prin atribuire directă între Administrație și operatorii economici care desfășoară activități comerciale în Portul Constanța și intră sub incidența prevederilor art. II din OUG nr. 86/2007.

Cu toate acestea, reprezentanții Administrației invocă, în mod vădit nelegal, lipsa unor reglementări aplicabile contractelor de subconcesiune astfel încât să tergiversese procesul de încheiere a acestor contracte.

Mai mult decât atât, Administrația, solicită adoptarea unor măsuri legislative prin care să fie stabilite procedurile aplicabile pentru încheierea contractelor anterior menționate, deși aceste proceduri sunt reglementate prin actele normative în vigoare. În ciuda faptului că și pentru Administrație încheierea contractelor de subconcesiune reprezintă o obligație legală, ce trebuia executată în termenul legal de 180 de zile de la intrarea în vigoare a Legii nr. 108/2010 de aprobare a OUG nr. 86/2007, iar operatorii portuari au întreprins demersurile necesare pentru demararea procedurilor de încheiere a acestor contracte, refuzul permanent al Administrației este categoric, aceasta invocând, lipsa unor norme care să reglementeze încheierea contractelor de subconcesiune.

Mai mult decât atât, Administrația, încercând să blocheze procesul de negociere și încheiere a contractelor de subconcesiune, pretinde cheltuirea a peste un milion de Euro pentru contractarea unor terți în scopul realizării unor studii de oportunitate, în ciuda faptului că aceasta dispune de un aparat propriu ce număra aproape 1000 de angajați care ar putea să efectueze aceste studii.

Spre analiza:

Notificare Organizatia Patronala "Operatorul Portuar" Constanta nr. 39176/23.12.2013 – ANEXA 5;

Raspuns CN APM S.A. nr 931/10.01.2014 – ANEXA 6.

IV. Activitatile din domeniul RESURSELOR UMANE, RECRUTARII si SELECTIEI PERSONALULUI:

Se constata:

- **Blocarea unor posturi de conducere** (prin eludarea scoaterii acestora la concurs, in vederea angajarii altor persoane pe posturile vacante) si **ocuparea lor prin "cumul de functii"** (notiune nedefinita de actualul Cod al Muncii), de persoane cu functii de conducere din cadrul CN APM S.A., respectiv de catre dl. Decebal SERBAN – Director General Adjunct (care ocupa si functia de Sef Birou Control Operatori) si dna. Madalina CRETU – Sef Departament Administrativ (care ocupa si functia de Sef Serviciu Resurse Umane);
- **Inexistenta la nivelul CN APM S.A. a unui Regulament de Organizare si Functionare a Consiliului de Administratie** (fapt ce a facut posibil ca anumite atributii prevazute in Statutul CN APM S.A. sa fie stabilite in sarcina unor salariate numite in secretariatul tehnic al CA/AGA, prin acte aditionale la CIM, incheiate eronat, fara nicio legatura cu activitatea de baza prestata de acestea in baza contractelor individuale de munca);
- **Angajarea/promovarea personalului in cadrul CN APM S.A.** se face potrivit Regulamentului Intern al Societatii, "prin concurs, examen, interviu, proba practica".

Pentru toate cele 85 de persoane angajate in perioada 2012 – 18.03.2015, **CN APM S.A. nu a organizat niciun concurs sau examen, toate angajarile fiind efectuate in baza interviului** (ca

modalitate de identificare a aptitudinilor, fara a fi stabilite conditii minime de pregatire si vechime in munca).

Chiar si in acest caz, in cadrul dosarelor de personal ale noilor angajati, nu au fost identificate planuri de interviu.

- In perioada analizata, respectiv 2012 – martie 2015, recrutarea si selectia personalului s-a efectuat **fara a fi elaborata si implementata o procedura clara de lucru prin care sa fie stabilita modalitatea de recrutare si selectie a personalului**, nefiind respectate astfel principiile esentiale ca:
  - **transparenta** (punerea la dispozitie a celor interesati a modului de desfasurare a procesului de recrutare);
  - **tratamentul egal** (prin aplicarea in mod nediscriminatoriu a criteriilor de selectie), astfel incat orice candidat sa aiba sanse egale la ocuparea postului vacant.
- **Nu au fost stabilite criteriile pentru angajarea de personal pe motive umanitare (cazuri sociale) in conformitate cu CCM 2013 – 2015, singurul “criteriu umanitar” fiind reprezentat de o mentiune a sindicatului reprezentativ, inregistrata pe cererile de angajare.**

Nu exista insa niciun fel de document care sa ateste veridicitatea celor mentionate in cerere, creind astfel suspiciuni asupra bunei credinte manifestata de catre cei trei directori in angajarea unor persoane aflate cu adevarat in situatii dificile.

Astfel, lipsa unei proceduri/instructiuni de lucru interne care sa reglementeze activitatea de recrutare, cat si numarul mare de modificari ale organigramei, respectiv 12, intr-o perioada relativ scurta (2012 – 2014), genereaza suspiciunea ca unele posturi au fost create pentru a fi ocupate de anumite persoane.

Persoanele responsabile pentru deficientele constatate, sunt:

- **Nicolae Valeriu Ionescu - Director General;**
- **Decebal Serban – fost Director General;**
- **Duma Ambroziu Director Economic;**
- **Iorov George Alexandru – Director Infrastructura;**
- **Cretu Madalina – Sef Serviciu Resurse Umane.**

Situatia ORELOR SUPLIMENTARE inregistrate la nivelul CN APM S.A.

Deși s-a constatat că în perioada analizată (2012 – 2014), au fost în vigoare 13 organigrame, fiind angajate 85 de persoane, iar conform notei explicative a Directorului General dl. Valeriu Nicolae Ionescu, *“unul dintre obiectivele asumate prin planul de management se refera la resursele umane, primele resurse strategice ale companiei, investitia in oameni considerandu-se a fi calea cea mai sigura pentru o companie*

puternica...”, pana in prezent nu s-a reusit optimizarea activitatii astfel incat personalul sa nu mai acumuleze un numar mare de ore suplimentare.

Astfel, la 01.03.2015 se inregistreaza pentru perioada analizata un numar de 20.536 ore suplimentare, situatie generata in principal de faptul ca personalul muncitor din cadrul sucursalelor este subdimensionat si isi desfasoara munca in ture, in conditiile unui personal administrativ angajat discretionar de catre conducerea executiva.

V. Situatia LITIGIILOR si modul de solutionare:

in urma analizei situatiei litigiilor la data de 01.03.2015, in care CN APM S.A. are calitate procesuala, se constata ca numarul cel mai mare de dosare este reprezentat de dosarele de faliment, respectiv 82 de dosare.

In cadrul acestora sansele de recuperare sunt minime, avand in vedere faptul ca in cazul acestor firme intrate in insolventa sau in faliment (ce aveau incheiate contracte de concesiune cu CN APM S.A.), desi existau obligatii de plata cu termene de plata anterioare declansarii procedurii, iar acestea detin in patrimoniu bunuri mobile si/sau imobile, **nu au fost luate la timp masuri asiguratorii asupra acestora si nu au fost aplicate masuri care sa conduca la recuperarea creantelor companiei si evitarea situatiei actuale.**

Se constata in acelasi timp ca prin neaplicarea clauzelor contractuale, referitoare la rezilierea unilaterala (in cazul contractelor de concesiune) si de interzicere a accesului catre bunul dat in folosinta (in cazul proceselor verbale de folosinta), prin neinstituirea masurilor asiguratorii si neaplicarea modalitatilor de executare silita, CN APM S.A. a permis acumularea unor creante in volum foarte mare si cu o probabilitate de incasare din ce in ce mai mica, pe masura ce societatile debitoare se apropie de radiere.

VI. Activitatea BIROULUI CONTROL FINANCIAR DE GESTIUNE:

Se constata ca acest birou desfasoara activitatea de control financiar de gestiune incepand cu data de 01.01.2014, pana in prezent fiind incheiate un numar de 29 de procese verbale de constatare/de inventariere/note de constatare, privind: prestatii neevidentiate efectuate de utilaje, supraconsum de carburant si lubrifiant, slaba activitate de colectare a creantelor datorate catre CN APM S.A. Constanta, etc.

In urma analizei stadiului de implementare a masurilor de remediere stabilite in urma acestor verificari, se constata urmatoarele: conducerea CN APM S.A. nu a intreprins nicio masura pentru a verifica daca cele inscrise in procesele verbale de constatare coincid realitatii, nu a instituit o comisie mixta de cercetare care sa cerceteze aspectele semnalate si care sa stabileasca eventualul prejudiciu cauzat companiei sau pentru identificarea si analiza cauzelor aspectelor semnalate.

De asemenea, desi volumul obiectivelor de control este mare, personalul din cadrul biroului este subdimensionat, activitatea desfasurandu-se cu greutate, din cauza numarului redus de personal, respectiv

2 persoane, acest fapt depasind cu mult posibilitatea efectuarii unui control de calitate si in cadrul sucursalelor.

Se impune astfel, reanalizarea structurii organizatorice si redimensionarea biroului, in sensul angajarii a altor persoane care sa participe la controale simultane.

Persoanele responsabile pentru deficiente constatate, ulterior verificarii activitatii acestui birou, sunt:

- **Valeriu Nicolae Ionescu - Director General;**
- **Serban Decebal– Director General Adjunct;**
- **Banias Emil Sorin – sef sucursale nave tehnice;**
- **Suhani Iulian Mihai – sef birou CFG;**
- **Badaluta Nicolai – economist.**

VII. ANALIZA ASPECTELOR SEMNALATE DE CATRE SINDICATUL PORTUL PRIN MEMORIUL ADRESAT MINISTERULUI TRANSPORTURILOR:

În ceea ce privește sesizarile formulate de catre Sindicat la adresa conducerii CN APM S.A., se confirma existenta tratamentului diferentiat fata de membri de Sindicat ai sindicatului obedient conducerii, in detrimentul membrilor sindicatului care a participat la proteste.

Se confirma grave si repetate incalcati ale Codului Muncii. Se confirma ignorarea cu premeditare a prevederilor legale.

Se confirma abuzul, discretia, discriminarea, lipsa de transparenta, lipsa de expertiza si reaua credinta in cadrul relatiilor de munca din cadrul CN APM S.A.

CONCLUZII:

- 1. Din analiza executiei bugetare aferenta anilor 2012 – 2014, se constata o depasire a nivelului cheltuielilor aprobate, fapt ce constituie contraventione.**
- 2. Se inregistreaza o crestere a volumului creantelor la nivelul companiei.**

Analizandu-se modul defectuos in care conducerile succesive ale CN APM S.A. au asigurat urmarirea derularii contractelor, nerezilierea unor contracte, intocmirea de procese-verbale de folosinta si neinstituirea masurilor de executare silita asupra bunurilor proprietate a debitorilor, **reprezinta indicii cu privire la savarsirea infractiunii de abuz in serviciu.**

- 3. Nu a fost asigurata in mod corespunzator activitatea de control privind obligatiile ce revin agentilor economici pentru desfasurarea activitatilor supuse licentierii, constatandu-se ca exista societati care desfasoara activitati fara licente, cu licente expirate, sau desfasoara alte activitati decat cele specificate in licente.**

4. **S-au constatat deficiente privind atribuirea contractelor de achizitie publica, a contractelor de concesiune lucrari publice si a contractelor de concesiune de servicii, impunandu-se in acest sens sesizarea AUTORITATII NATIONALE PENTRU REGLEMENTAREA SI MONITORIZAREA ACHIZITIILOR PUBLICE, in vederea constatarii contraveniilor si aplicarii sanctiunilor prevazute de O.U.G. nr. 34/2006.**
5. Conducerile CN APM S.A. **nu au luat masuri de eficientizare a contractelor in perioada de derulare a acestora**, mai mult prin actele juridice semnate ulterior au intarit pozitia concesionarilor in defavoarea interesului CN APM S.A. si implicit a statului.
6. **S-au constatat deficiente cu privire la modul in care reprezentantii CN APM S.A. au asigurat urmarirea derularii contractelor**, constatandu-se existenta unor contracte in baza carora lucrarile nu au fost efectuate sau au fost efectuate necorespunzator (spre exemplificare: Contract de lucrari S.C. 3 Control Construct S.R.L.)
7. S-a constatat **achizitionarea de servicii juridice cu incalcarea prevederilor legale**, ce impune sesizarea Directiei Nationale Anticoruptie, cu privire la indicii de savarsire a infractiunii de abuz in serviciu.
8. S-au constatat **deficiente in ceea ce priveste modul in care se desfasoara activitatea de recrutare/promovare a personalului**, fiind incalcate prevederile legislatiei muncii, respectiv: angajarile s-au efectuat in mod discretionar si lipsit de transparenta si de asemenea, au fost incadrate in diverse functii persoane care nu indeplinesc conditii de pregatire si vechime.
9. S-au confirmat partial aspectele semnalate de Sindicatul Portul, prin memoriul adresat Ministerului Transporturilor.
10. S-a constatat faptul ca, desi o parte a acestor deficiente si abateri de la prevederile legale au fost constatate anterior si de catre organe de control ale altor institutii abilitate (Autoritatea Nationala pentru Reglementarea si Monitorizarea Achizitiilor Publice, Curtea de Conturi a Romaniei), **in loc sa intreprinda masurile necesare pentru analiza deficientelor si remedierea acestora, conducerea CN APM S.A. a ales sa angajeze resurse umane si financiare importante pentru atacarea in instanta a actelor de control.**

Astfel, avand in vedere urmatoarele:

- ✓ toate deficiențele constatate in activitatea companiei demonstreaza ca administratorii nu si-au indeplinit obligatiile prevazute de contractele de mandat si de Legea nr. 31/1990, respectiv: "sa exercite mandatul cu prudenta si diligenta unui bun administrator";
- ✓ modul defectuos in care conducerea executiva si-a indeplinit atributiile si obligatiile contractuale;
- ✓ indiciile privind savarsirea unor infractiuni de catre reprezentanti ai companiei;

Se impune ca:

- 1. Adunarea Generala a Actionarilor sa analizeze oportunitatea mentinerii in functie a administratorilor companiei si sa decida in interesul actionarului majoritar.**
- 2. Consiliul de Administratie sa dispuna cu privire la cercetarea si sanctionarea personalului din conducerea companiei responsabil pentru deficientele constatate;**
- 3. Organele de Control (prin directorul Corpului de Control), imediat dupa aprobarea Raportului, sa sesizeze organele abilitate de lege cu privire la indiciile de savarsire a unor posibile fapte de natura penala, evidentiate in raport, in conformitate cu dispozitiile art. 23 alin.(1) din Legea nr.78/2000, potrivit carora „Persoanele cu atributii de control sunt obligate sa instiinteze organul de urmarire penala sau, dupa caz, organul de constatare a savarsirii infractiunilor, abilitat de lege, cu privire la orice date din care rezulta indicii ca s-a efectuat o operatiune sau un act ilicit ce poate atrage raspunderea penala, potrivit prezentei legi”.**